

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-11-06
Besvaras senast
2023-11-15 kl. 12.00

Till statsrådet Erik Slottner (KD)

2023/24:216 Ålders- och identitetskontroller vid distanshandel

E-handel har fått en ökad betydelse för samhället under senare år och har medfört fördelar i form av ökad tillgänglighet, till nytta för svenska konsumenter. En väl fungerande marknad förutsätter att det finns tydliga spelregler på marknaden, där företagen vet vad som förväntas av dem. Detta gäller bland annat hur leveranser ska utföras för olika typer av varor.

I detta avseende har Folkhälsomyndigheten och flera kommuner under en lång tid försökt få gehör för en tolkning av tobakslagstiftningen som saknar stöd i lagen. Det handlar om hur ålderskontroll ska genomföras vid distanshandel, och den tolkning som Folkhälsomyndigheten, och vissa kommuner, försöker genomdriva är att det ska krävas att ålderskontroll genomförs vid mer än ett tillfälle vid distanshandel med tobaksvaror.

Folkhälsomyndigheten remitterade nyligen föreskrifter om egenkontrollprogram där ett sådant krav ingår. Trots att förslaget i den delen möttes av omfattande kritik har Folkhälsomyndigheten gått vidare med förslaget och har anmält föreskriften till EU-kommissionen.

Kritiken mot förslaget kom inte bara från e-handelsaktörer utan även från flera organisationer som jobbar för ett bra företagarklimat på den svenska marknaden. Dessa organisationer menade att Folkhälsomyndigheten genom föreskrifterna införde ett nytt krav på att flera ålderskontroller måste göras, och de lyfte fram tveksamheter gällande bland annat förslagets förenlighet med EU-rättens krav på fri rörlighet och med den svenska normgivningshierarkin.

Om olika krav ska gälla för när och hur identitetskontroller ska genomföras beroende på vilken vara som levereras uppstår praktiska tillämpningsproblem, och risken att det blir fel ökar eftersom logistikaktörer inte med säkerhet kan eller ska veta vad en försändelse innehåller. Detta är inte minst allvarligt på tobaksområdet, där en missad eller felaktigt utförd kontroll kan leda till ett straffrättsligt ansvar.

Det är samtidigt viktigt att säkerställa att tillgängligheten för svenska konsumenter inte försämras genom onödigt betungande krav. Distanshandel fyller i dag en viktig funktion i samhället, inte minst på orter i glesbygd eller för personer som av olika skäl saknar möjlighet att ta sig till en butik.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande fråga till statsrådet Erik Slottnér:

Avser statsrådet att agera för att se över regelverk om hur ålders- och identitetskontroller ska utföras vid distanshandel till svenska konsumenter, och finns det några planer på att ge en eller flera myndigheter i uppdrag att ta ett samlat grepp om frågan?

.....

Tobias Andersson (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck